

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างหลักสูตร

หน่วย กิตติรวม	สาขาวิชา	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป				หมวดวิชาเฉพาะ			หมวด วิชา เลือก เสรี
		บังคับ	เลือก ชม	เลือก คละ	เลือก พิเศษ	บังคับ	เลือก	เสริม	
142	วารสาร สนเทศ	18	12	19	34	19	16	18	6
145	การกระจาย เสียง	18	12	16	34	25	16	18	6
136	การประชาสัมพันธ์	18	12	19	34	17	12	18	6
137	การโฆษณา	18	12	19	34	18	12	18	6
141	วาทวิทยา	18	12	19	34	16	18	18	6
141	สื่อสารการ แสดง	18	12	19	34	17	17	18	6
144	การภาพ ยนตร์ และภาพนิ่ง	18	12	19	34	25	12	18	6

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน ในระดับปริญญาตรี ก่อกำเนิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2517 ภาย
หลังที่แผนกสื่อสารมวลชนและประชาสัมพันธ์ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2508 สำหรับปริญญาโทภาค
ปกติเปิดสอนในปีการศึกษา 2529 และปริญญาโทภาคนอกเวลาราชการ (เสาร์-อาทิตย์) เปิดสอนในปี
การศึกษา 2533 ภาควิชาการสื่อสารมวลชนได้ปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2535

การเรียนการสอนในภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี
สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้คือ

1. จำนวนหน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต

2. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีทั้งหมด 46 หน่วยกิต แบ่งได้ดังนี้คือ

- รายวิชาบังคับตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย 18 หน่วยกิต

ก. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 3 หน่วยกิต

- ข. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 3 หน่วยกิต
- ค. กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ 3 หน่วยกิต
- ง. กลุ่มวิชาสหศาสตร์ 3 หน่วยกิต
- จ. กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ 6 หน่วยกิต

- รายวิชาบังคับคณะ 12 หน่วยกิต
- รายวิชาเลือกคณะ 16 หน่วยกิต

2.2 หมวดวิชาเฉพาะ มีทั้งหมด 93 หน่วยกิต แบ่งได้ดังนี้คือ

- วิชาชีพพื้นฐาน 34 หน่วยกิต
- วิชาชีพเฉพาะสาขา ทั้งหมด 59 หน่วยกิต ได้แก่ กลุ่มวิชาบังคับสาขา (25 หน่วยกิต) กลุ่มวิชาเลือกสาขา (16 หน่วยกิต) กลุ่มวิชาเสริม (18 หน่วยกิต)

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

3. ลักษณะการเรียนการสอน สามารถแบ่งได้ดังนี้คือ

ระบบการศึกษา ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค ปีการศึกษาหนึ่งๆ แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา (semester) คือ ภาคการศึกษาด้านและภาคการศึกษาปลาย และอาจมีภาคฤดูร้อน (summer session) ต่อจากภาคการศึกษาปลายอีก 1 ภาคก็ได้ ภาคการศึกษาหนึ่งๆ มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ ส่วนภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาการศึกษาประมาณ 6 สัปดาห์ ทั้งนี้ต้องมีชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชาเท่ากับชั่วโมงเรียนในภาคการศึกษา

- ระยะเวลาการศึกษา ระยะเวลาการศึกษาดำเนินการคือ 4 ปี (8 ภาคการศึกษา) และระยะเวลาที่ให้ศึกษาได้อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 7 ภาคการศึกษา และไม่เกิน 16 ภาคการศึกษา
- การลงทะเบียนเรียน ในแต่ละภาคการศึกษา นิสิตลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 22 หน่วยกิต และไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต ภาคฤดูร้อน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 7 หน่วยกิต
- การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา เกณฑ์การวัดผล นิสิตต้องสอบได้เกรด A, B+, B, C+, C, D+, D จึงถือว่าสอบผ่าน ถ้าสอบได้เกรด F ถือว่าสอบไม่ผ่าน ถ้าเป็นวิชาบังคับตามหลักสูตร นิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ ถ้าเป็นวิชาเลือก นิสิตสามารถลงทะเบียนวิชาอื่นแทนวิชาที่สอบไม่ผ่านได้

4. การฝึกปฏิบัติในหลักสูตร (หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, <http://www.commarts.chula.ac.th//degree/bachelor1.php>)

นอกจากจะเปิดสอนสาขาสื่อสารมวลชนในระดับปริญญาตรีแล้ว คณะนิเทศศาสตร์ ยังมีการเปิดสอนสาขาวิชาการสื่อสารมวลชนในระดับปริญญาโท ภาคปกติ และภาคนอกเวลาราชการ โดยเน้นที่ความชำนาญเฉพาะแขนงเพิ่มมากขึ้น หลักสูตรที่ใช้ในขณะนี้มุ่งไปยัง

ผู้ศึกษาหลายกลุ่มอาทิเช่น กลุ่มผู้ปฏิบัติงานทางสาขาอาชีพสื่อมวลชนอยู่แล้ว และผู้ที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพอื่นๆ รวมทั้งผู้ที่ยังไม่ได้เข้าตลาดแรงงานสื่อมวลชนเลย มุ่งสอนให้นิติเกิดการเรียนรู้ในเชิงวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวข้องกับการสื่อสารมวลชน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการศึกษาค้นคว้าการวิจัยและการวิเคราะห์ ปรากฏการณ์ด้านการสื่อสารมวลชนที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหาแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงโครงสร้างและระบบขององค์กรสื่อสารมวลชน ผลผลิตหรือเนื้อหาของสื่อมวลชน ผู้รับสารมวลชน ตลอดจนบริบททางสังคมที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้คุณภาพและมาตรฐานที่ดีขึ้น

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนเป็นหลักสูตรการศึกษาระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรีของคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เริ่มเปิดทำการสอนภาคปกติในปีการศึกษา 2529 และได้เริ่มเปิดการสอนในภาคนอกระบบราชการ (เสาร์-อาทิตย์) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 โดยเน้นทฤษฎีและการวิจัยทางด้านการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชนได้ปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2535 โดยเน้นที่ความชำนาญเฉพาะแขนงเพิ่มมากขึ้น หลักสูตรที่ใช้ในขณะนี้มุ่งไปยังผู้ศึกษาหลายกลุ่มอาทิเช่น กลุ่มผู้ปฏิบัติงานทางสาขาอาชีพสื่อมวลชนอยู่แล้ว และผู้ที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพอื่นๆ รวมทั้งผู้ที่ยังไม่ได้เข้าตลาดแรงงานสื่อมวลชนเลย

ลักษณะของหลักสูตรมหาบัณฑิตของสื่อสารมวลชน จึงมีกลุ่มวิชาทั้งหมด 5 กลุ่มด้วยกันคือ กลุ่มวิชาทฤษฎี กลุ่มวิชาการระเบียบวิธีวิจัย กลุ่มวิชาการผลิตรายการวิทยุโทรทัศน์ กลุ่มวิชาการสื่อสารมวลชนระหว่างประเทศ กลุ่มวิชาการตลาดและการจัดการสื่อสารมวลชน

2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แผนกวารสารศาสตร์ เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดสอนวิชาการสาขาวารสารศาสตร์ในระดับปริญญาตรี ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2497

สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้ตราข้อบังคับให้แบ่งแยกแผนกวิชาภายในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ออกเป็น 2 แผนก คือแผนกสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และแผนกวารสารศาสตร์ ให้เปิดการศึกษาวิชาทั้งสองแผนกดังกล่าวตั้งตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2497 โดยกำหนดเรียกชื่อปริญญาและอักษรย่อไว้ดังต่อไปนี้ ผู้ที่สอบไล่ได้ครบทุกลักษณะวิชาตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี ในแผนกวิชาวารสารศาสตร์ จะได้รับปริญญา

ผู้ได้ปริญญาตรี เรียกว่า “วารสารศาสตร์บัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ว.บ.”

ผู้ได้ปริญญาโท เรียกว่า “วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ว.ม.”

ผู้ได้ปริญญาเอก เรียกว่า “วารสารศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต” ใช้อักษรย่อว่า “ว.ด.”

สีประจำสาขาวิชาวารสารศาสตร์ “สีเม็ดมะปราง”

ในปีการศึกษา 2509 สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้อนุมัติให้คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เปิดการศึกษาวิชาการหนังสือพิมพ์ภาคค่ำขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมวิทยฐานะของนักหนังสือพิมพ์อาชีพให้สูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาการสื่อสารมวลชนทางด้านหนังสือพิมพ์ และขยายบริการการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยให้มีหลักสูตรการศึกษา 3 ปี ผู้ที่สอบไล่ได้ครบทุกลักษณะวิชาตามหลักสูตรนี้จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาการหนังสือพิมพ์

ในปีการศึกษา 2512 มีการปรับปรุงการศึกษาภาคค่ำของแผนกวารสารศาสตร์ใหม่ โดยระงับการรับสมัครเข้าศึกษาวิชาการหนังสือพิมพ์ภาคค่ำ และเปิดสอนระดับปริญญาตรีแทนในปีการศึกษาเดียวกันนั้น โดยใช้เวลาในการศึกษา 6 ปี ผู้ที่สอบไล่ได้ครบทุกลักษณะวิชาตามหลักสูตรจะได้รับปริญญาวารสารศาสตร์บัณฑิต มีศักดิ์และสิทธิ์เหมือนวารสารศาสตร์บัณฑิตหลักสูตรการศึกษา 4 ปี ทุกประการ

การศึกษาในด้านวารสารศาสตร์ได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2513 แผนกวารสารศาสตร์จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นแผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน จัดตั้งแผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2513 ในวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2513

เนื่องจากการศึกษาในสาขาวิชาสื่อสารมวลชนได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงได้ขอยกฐานะแผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนขึ้นเป็น “คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน” ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา

ในปัจจุบันคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนแบ่งการศึกษาออกเป็น 6 สาขาวิชา ดังนี้

1. สาขาวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ Newspaper and Print Media
2. สาขาวิชาวิทยุและโทรทัศน์ Radio and Television Broadcasting
3. สาขาวิชาภาพยนตร์และภาพถ่าย Cinematography
4. สาขาวิชาโฆษณา Advertising
5. สาขาวิชาประชาสัมพันธ์ Public Relations
6. สาขาวิชาบริหารการสื่อสาร Communication Management

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมีอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการครบสมบูรณ์ เช่น สถานีวิทยุ A.M. สเตอริโอ ความถี่ 981 กิโลเฮิรตซ์ กำลังส่ง 10 กิโลวัตต์ ส่งกระจายเสียงเป็นประจำทุกวันจันทร์ ถึง ศุกร์ เวลา 15.00-21.00 น. เว้นวันเสาร์และอาทิตย์ นอกจากนี้ยังมีห้องตัดต่อ ห้องบันทึกเทป ห้องออกอากาศ และห้องปฏิบัติการโทรทัศน์ ห้องถ่ายภาพยนตร์และห้องปฏิบัติการถ่ายภาพ ห้องปฏิบัติการภาพพิมพ์ รวมทั้งห้องปฏิบัติการหนังสือพิมพ์ โดยออกหนังสือพิมพ์ “มหาวิทยาลัย” ออกเผยแพร่เป็นรายสัปดาห์และจัดทำนิตยสาร “bungthong” ออกเป็นรายภาค

การศึกษา ทำให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้และฝึกฝนให้เกิดประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพอย่างสมบูรณ์

การเรียนการสอนในคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้คือหลักสูตรวารสารศาสตร์บัณฑิตแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มวิชาที่นักศึกษาสามารถเลือกศึกษาได้ตามความถนัดและความสนใจคือ

1. กลุ่มวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ เน้นความรู้ทางการรายงานข่าว การเขียน บทบรรณาธิการ บทความ สารคดี เทคโนโลยีการพิมพ์ การออกแบบจัดหน้าสิ่งพิมพ์ การบรรณาธิกรณ์ ตลอดจนการบริหารหนังสือพิมพ์และนิตยสาร
2. กลุ่มวิชาวิทยุและโทรทัศน์ เน้นความรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางด้านวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์นับตั้งแต่การเขียนบท การละครและดนตรี การผลิตรายการวิทยุ การผลิตรายการโทรทัศน์ และการประกาศทางวิทยุและโทรทัศน์ ตลอดจนการบริหารงานวิทยุและโทรทัศน์
3. กลุ่มวิชาโฆษณา เน้นความรู้เกี่ยวกับหลักการ โฆษณา การวางแผนสื่อโฆษณา การสร้างงานโฆษณา การเขียนแบบสร้างสรรค์ การออกแบบโฆษณา การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค การจัดการ การผลิตงานโฆษณา การวิจัยการโฆษณาและการบริหารงานโฆษณา
4. กลุ่มวิชาประชาสัมพันธ์ เน้นความรู้ทางการประชาสัมพันธ์ นับตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน การเขียน การเลือกใช้สื่อต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ของรัฐและธุรกิจ การบริหารงานการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์ ลักษณะการเรียนการสอนจะเน้นการทำงานเป็นทีมและการใช้กรณีศึกษาเป็นหลัก
5. กลุ่มวิชาภาพยนตร์ เน้นให้นักศึกษารู้จักภาพยนตร์ในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลอย่างหนึ่ง เรื่อยไปจนถึงการใช้สื่อเพื่อความบันเทิง รู้จักวิธีถ่ายทอดเรื่องราวความคิดและจินตนาการออกมาเป็นภาพยนตร์ และการใช้ภาพยนตร์เพื่อสื่อความหมาย
6. กลุ่มวิชาบริหารการสื่อสาร เน้นให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจด้านการบริหาร การจัดการด้านการสื่อสาร ให้ศึกษาถึงเทคนิคและวิธีการวิเคราะห์ระบบ นโยบาย และการวางแผน การจัดการด้านการใช้สื่อ การประเมินผลการสื่อสารและการวางแผนการใช้สื่อเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น เพื่อการพัฒนาองค์กร การประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

(หลักสูตรการศึกษาคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, <http://jc.tu.ac.th/curriculum/ba/index-curr.html>)

การเรียนการสอนในกลุ่มวิชาวิทยุและโทรทัศน์ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้คือ

1. จำนวนหน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต
2. โครงสร้างหลักสูตร ระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย
  - 2.1 หมวดวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป

หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป 30 หน่วยกิต นักศึกษาจะต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรพื้นฐาน
ทั่วไป จำนวน 30 หน่วยกิต ตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 หมวดวิชาชีพหรือวิชานิตศศาสตร์

วิชาเฉพาะด้าน 90 หน่วยกิต แบ่งเป็น

- วิชาบังคับในคณะ จำนวน 42 หน่วยกิต ทั้งนี้ก่อนที่นักศึกษาจะศึกษาราย
วิชาบังคับและบังคับเลือกในกลุ่มวิชาต่างๆ นั้น นักศึกษาจะต้องผ่านรายวิชาบังคับในคณะอย่างน้อย
12 หน่วยกิต ในภาคสุดท้ายนักศึกษาสามารถเลือกฝึกงานภายนอก หรือ เลือกศึกษาเฉพาะเรื่อง โดยอยู่
ในความควบคุมและประเมินผลของสาขาวิชานั้นๆ ร่วมกับสถาบันอื่น หรือหน่วยงานภายนอก ทั้งนี้
นักศึกษาต้องมีรายวิชาอื่นๆ ตกค้างอยู่ไม่เกิน 15 หน่วยกิต

- วิชาบังคับนอกคณะ จำนวน 18 หน่วยกิต ในกรณีที่นักศึกษาลือกวิชาโท
นอกคณะที่มีวิชาบังคับวิชาโทในคณะนั้นตรงกับวิชาบังคับนอกคณะที่กำหนดไว้ 18 หน่วยกิตข้างต้น
ให้นักศึกษาเรียนวิชาเลือกอื่น ในหมวดนี้หรือวิชาอื่นๆ ในคณะหรือในหลักสูตรวิชาโทของคณะนั้น
เป็นการทดแทน สำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชาบังคับนอกคณะเกินกว่าที่กำหนด 18 หน่วยกิตสามารถนำ
วิชาที่เรียนเกินไปคิดหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือกเสรีได้

- วิชาบังคับในกลุ่มวิชาต่างๆ จำนวน 30 หน่วยกิต

คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน แบ่งกลุ่มวิชาออกเป็น 6 กลุ่มวิชาคือ

- กลุ่มวิชาบริหารการสื่อสาร
- กลุ่มวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์
- กลุ่มวิชาวิทยุและโทรทัศน์
- กลุ่มวิชาประชาสัมพันธ์
- กลุ่มวิชาโฆษณา
- กลุ่มวิชาภาพยนตร์

นักศึกษาจะต้องเลือกศึกษากลุ่มวิชาใดกลุ่มวิชาหนึ่งเป็นจำนวน 10 รายวิชา 30 หน่วยกิต
ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มวิชาบริหารการสื่อสาร มีวิชาบังคับ 4 วิชา 12 หน่วยกิต และวิชาบังคับเลือก 6
วิชา 18 หน่วยกิต
2. กลุ่มวิชาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ มีวิชาบังคับ 7 วิชา 21 หน่วยกิต และวิชาบังคับ
เลือก 3 วิชา 9 หน่วยกิต
3. กลุ่มวิชาวิทยุและโทรทัศน์ มีวิชาบังคับ 5 วิชา 15 หน่วยกิต และ วิชาบังคับเลือก 5
วิชา 15 หน่วยกิต
4. กลุ่มวิชาประชาสัมพันธ์ มีวิชาบังคับ 7 วิชา 20 หน่วยกิต และวิชาบังคับเลือก 3 วิชา
9 หน่วยกิต

5. กลุ่มวิชาโฆษณา มีวิชาบังคับ 6 วิชา 18 หน่วยกิตและวิชาบังคับเลือก 4 วิชา 12 หน่วยกิต
6. กลุ่มวิชาภาพยนตร์ มีวิชาบังคับ 4 วิชา 12 หน่วยกิต และวิชาบังคับเลือก 6 วิชา 18 หน่วยกิต

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

วิชาเลือกเสรีหรือวิชาโท 24 หน่วยกิต วิชาเลือกเสรีจะต้องไม่ใช่วิชาในหลักสูตรพื้นฐานทั่วไป

ลักษณะเด่นของกลุ่มวิชาวิทย์และโทรทัศนจะเน้นความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติทางด้านวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน นับตั้งแต่การเขียนบท การละครและดนตรี การผลิตรายการวิทยุ การผลิตรายการโทรทัศน์ และการประกาศทางวิทยุและโทรทัศน์ ตลอดจนการบริหารงานวิทยุและโทรทัศน

การฝึกปฏิบัติ คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนมีอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการ เช่น สถานีวิทยุ A.M. สเตอริโอ ความถี่ 981 กิโลเฮิร์ตซ์ กำลังส่ง 10 กิโลวัตต์ ส่งกระจายเสียงเป็นประจำทุกวันจันทร์ ถึงศุกร์ เวลา 15.00 – 21.00 น. เว้นวันเสาร์และอาทิตย์ นอกจากนี้ยังมีห้องตัดต่อ ห้องบันทึกเทป ห้องออกอากาศ และห้องปฏิบัติการโทรทัศน ห้องถ่ายภาพยนตร์และห้องปฏิบัติการถ่ายภาพ ห้องปฏิบัติการภาพพิมพ์ รวมทั้งห้องปฏิบัติการหนังสือพิมพ์

(หลักสูตรการศึกษาคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, <http://jc.tu.ac.th/curriclum/ba/index-curr.html>)

นอกจากนี้คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชนยังได้เปิดสอนหลักสูตรปริญญาโท(สื่อสารมวลชน) โดยเปิดสอน 3 กลุ่มวิชาคือ กลุ่มวิชาวิจัยสื่อสารมวลชน กลุ่มวิชานโยบายและการวางแผนการสื่อสาร และกลุ่มวิชาสื่อสารพัฒนาการ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 และเปิดปริญญาโทโครงการพิเศษ หลักสูตรการบริหารสื่อสารมวลชน (MCA) ปีการศึกษา 2541 รวมทั้งหลักสูตรการจัดการสื่อสารภาครัฐและเอกชน (MCM) ปีการศึกษา 2542 รวม 2 หลักสูตร และเปิดการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสื่อสารมวลชน ปีการศึกษา 2542

(ประวัติคณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,

<http://jc.tu.ac.th/about/aboutus.htm>)

3. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โครงการจัดตั้งคณะการสื่อสารมวลชน ได้จัดการศึกษาสาขาวิชาเอกการสื่อสารมวลชนมานับตั้งแต่การก่อตั้งมหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ.2507 โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตการสื่อสารมวลชนฝึกฝนในการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้รู้จริง คิดเป็นและปฏิบัติงานวิชาชีพทางด้านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาและวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาควิชาการสื่อสารมวลชนได้รับความเห็นชอบจากทบวงมหาวิทยาลัยให้ดำเนินการจัดตั้งเป็นคณะกรรมการสื่อสารมวลชน ซึ่งขณะนี้อยู่ในระหว่างดำเนินการหลังจากเป็นคณะกรรมการสื่อสารมวลชนแล้วจะเปิดสอนสาขาวิชาเพิ่มเติมคือ สาขาวิชาภาพยนตร์ สาขาวิชาสื่อสารพัฒนาการ และสาขาวิชาการศึกษาการแสดง

การเรียนการสอนของภาควิชาการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้คือ

1. จำนวนหน่วยกิต ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต

2. โครงสร้างหลักสูตร หลักสูตรปริญญาตรีของสาขาวิชาการศึกษาการสื่อสารมวลชนประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี ดังนี้

2.1 หมวดวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป

นักศึกษาจะได้เรียนร่วมกับนักศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ ในมหาวิทยาลัย โดยจะเรียนกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาภาษา และการสื่อสาร กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

2.2 หมวดวิชาชีพหรือวิชานิเทศศาสตร์ (หมวดวิชาเฉพาะ)

ในหมวดนี้นักศึกษาจะได้เรียนกลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ กลุ่มวิชาเอกการสื่อสารมวลชน และกลุ่มวิชาโท

ในกลุ่มพื้นฐานวิชาชีพ (Core Courses) นักศึกษาจะได้เรียนวิชา เช่น การรายงานข่าว ข่าวและสารคดีต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย สังคมธุรกิจ หลักการจัดการ หลักการตลาด สังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ สำหรับกลุ่มวิชาเอกการสื่อสารมวลชน กำหนดให้นักศึกษาการสื่อสารมวลชนทุกคนต้องเรียนวิชาเอกแกนร่วมกัน (Communication:Core Program) ทั้งนี้เป็นไปตามระบบการจัดการศึกษาการสหวิทยาการของมหาวิทยาลัยและเพื่อเป็นการขยายความสัมพันธ์ทางวิชาการให้นักศึกษามีความรู้ความสามารถในการประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากกลุ่มวิชาเอกแกนแล้ว นักศึกษาต้องเลือกเรียนวิชาเอกบังคับเลือกเพื่อส่งเสริมความถนัด ความสนใจ และสนองความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ของรัฐและเอกชน โดยนักศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 สามารถเลือกเรียนวิชาเอกบังคับเลือกในโปรแกรมการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งได้แก่

1. วิทยุกระจายเสียง (Radio Broadcasting)
2. วิทยุโทรทัศน์ (Television)
3. หนังสือพิมพ์ (Journalism)

4. การประชาสัมพันธ์และการโฆษณา (Public Relations and Advertising)

นอกจากนี้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชาเอกเลือก ตามความสนใจในกระบวนวิชาการศึกษาสื่อสารมวลชนอื่นๆ ในแขนงวิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การประชาสัมพันธ์ การโฆษณาและภาพยนตร์

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

นักศึกษาสามารถเลือกเรียนกระบวนวิชาในสาขาวิชาอื่นๆ ที่นอกเหนือไปจากวิชาเอกและวิชาโท โดยมีความมุ่งหมายเพื่อขยายความสัมพันธ์ทางวิชาการ ส่งเสริมความถนัด ความสนใจและมนุษยสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลให้กว้างขวางออกไปได้มากยิ่งขึ้น เช่นวิชามนุษยสัมพันธ์ คอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ จิตวิทยาสังคม จิตวิทยาอุตสาหกรรม พลศึกษา เป็นต้น

ส่วนกลุ่มวิชาโท นักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชาโทจากสาขาวิชาอื่นๆ ของมหาวิทยาลัย นอกเหนือไปจากวิชาเอก เพื่อเสริมความสัมพันธ์ให้กับวิชาเอก และส่งเสริมความถนัดของแต่ละบุคคล กลุ่มวิชาโท ได้แก่ จิตวิทยา บริหารธุรกิจ การตลาด เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ การท่องเที่ยว ภาษาต่างประเทศ การออกแบบ กราฟฟิก เป็นต้น (ภาควิชาการศึกษาสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, <http://www.human.cmu.ac.th>)

3. การฝึกปฏิบัติในหลักสูตร

โครงการจัดตั้งภาควิชาการศึกษาสื่อสารมวลชน มีห้องปฏิบัติการพร้อมอุปกรณ์ เพื่อให้ นักศึกษาได้ใช้ฝึกปฏิบัติอย่างนักวิชาชีพการศึกษาสื่อสารมวลชนดังนี้

1. สถานีวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน (Voice of Mass Communication) ระบบ FM Stereo Multiplex ความถี่ 100 เมกกะเฮิร์ตซ์
2. ห้องปฏิบัติการวิทยุกระจายเสียง
3. ห้องปฏิบัติการวิทยุโทรทัศน์
4. ห้องปฏิบัติการถ่ายภาพและภาพยนตร์
5. ห้องปฏิบัติการหนังสือพิมพ์ “อ่างแก้ว”
6. ห้องปฏิบัติการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา

ส่วนที่ 2 หลักสูตรการเรียนการสอนวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ในมหาวิทยาลัยเอกชน ในการศึกษานี้ ได้เลือกศึกษาหลักสูตรปัจจุบันจากมหาวิทยาลัย 2 แห่งคือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ และ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งแรก ที่ได้เปิดสอนหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิตขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2514 โดยใช้ชื่อนั้นว่า “แผนกสื่อสารมวลชน” และได้รับรองมาตรฐานการศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2517 ในปีแรกที่เปิดดำเนินการสอนมีทั้งนักศึกษาที่มาสัมผัสสอบคัดเลือกเข้าศึกษาตามหลักสูตรในชั้นปีที่

1 และเป็นนักศึกษาจากต่างคณะ ซึ่งศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพอยู่แล้ว และมีความประสงค์ขอโอนมาศึกษาในชั้นปีที่ 2 ของคณะนิเทศศาสตร์

ในช่วงระยะแรกของการเปิดดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2514 ได้รับอนุมัติให้เปิดดำเนินการสอนใน 2 ภาควิชา คือ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ และ ภาควิชาวารสารศาสตร์ แต่ในขณะนั้นคณะได้ดำเนินการเปิดสอนเฉพาะภาควิชาการประชาสัมพันธ์เพียงสาขาเดียว มีบัณฑิตที่จบการศึกษารุ่นแรก เมื่อปีการศึกษา 2516 รวม 16 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 10 คน ปี พ.ศ. 2519 ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต โดยการปรับปรุงเนื้อหาของวิชาต่างๆ ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ปี พ.ศ. 2520 มหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนชื่อเรียกจาก “แผนกสื่อสารมวลชน” เป็น “คณะสื่อสารมวลชน” ต่อมาในปี พ.ศ. 2523 ได้เปิดให้นักศึกษาสามารถเลือกเรียนภาควิชาวารสารศาสตร์ มีนักศึกษาให้ความสนใจเลือกเรียนเป็นรุ่นแรกจำนวน 31 คน เป็นชาย 16 คน หญิง 15 คน โดยที่มหาวิทยาลัยกรุงเทพมีนโยบายให้คณะต่างๆ ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรในทุกๆ 5 ปี ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ในปี พ.ศ. 2522 จึงได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร พร้อมกับพิจารณาการขยายสาขาเพิ่มขึ้นอีก 1 ภาควิชาคือ ภาควิชาการโฆษณา

คำว่า คณะสื่อสารมวลชน หรือ School of Mass Communication ที่ใช้ควบคู่กับการจัดทำหลักสูตร ซึ่งถ้าพิจารณาความหมายที่แท้จริงแล้ว คำๆ นี้มีความหมายครอบคลุมถึงกระบวนการในการสื่อสารไปยังมวลชน โดยอาศัยสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร สื่อมวลชนเหล่านี้ได้แก่วิทยุกระจายเสียง , วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ , นิตยสาร และภาพยนตร์ ซึ่งในคำจำกัดความนั้นจำกัดอยู่เฉพาะประเภทของการสื่อสารมวลชนเท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้วคณะสื่อสารมวลชนยังได้ดำเนินการเปิดสอนในสาขาวิชาการสื่อสารรูปแบบอื่นที่ออกไปจากนั้น อาทิ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ ภาควิชาวารสารศาสตร์ ภาควิชาการโฆษณา และอาจจะมีภาควิชาอื่นๆ อีกในอนาคต จึงได้นำคำว่า “นิเทศศาสตร์” มาพิจารณาว่า น่าจะเป็นคำที่มีความหมายครอบคลุม ในสาขาอาชีพการสื่อสารได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งคำว่า “นิเทศศาสตร์” ก็เป็นที่รู้จักแพร่หลายกันอยู่แล้ว

ปี พ.ศ. 2523 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้อนุญาตให้เปลี่ยนชื่อจาก “คณะสื่อสารมวลชน” เป็น “คณะนิเทศศาสตร์” ใช้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “School of Communication Arts” และอนุญาตให้เปิดดำเนินการสอน ในภาควิชาการโฆษณาเพิ่มขึ้นอีก 1 สาขา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ หลักสูตรได้เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสรับประสบการณ์จากภาคปฏิบัติมากขึ้น

โครงการล่าสุดในปี พ.ศ. 2544 คณะนิเทศศาสตร์ ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรนิเทศศาสตร์ในระดับปริญญาตรี ให้มีความทันสมัย ทันเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น โดยได้แบ่งเป็น 5 ภาควิชา 9 สาขาวิชาเอก ดังนี้

1. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
2. ภาควิชาวารสารศาสตร์ แบ่งเป็น วิชาเอกเลือกวารสารศาสตร์สิ่งพิมพ์ และ วิชาเอกเลือกวารสารศาสตร์อิเล็กทรอนิกส์
3. ภาควิชาการโฆษณา แบ่งเป็น วิชาเอกเลือกการสร้างสรรค์ และ วิชาเอกเลือกการจัดการ
4. ภาควิชาศิลปะการแสดง แบ่งเป็น วิชาเอกเลือกการแสดงและการกำกับการแสดง และวิชาเอกเลือกการเขียนบท

5. ภาควิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะผลิตบัณฑิต ให้มีความรู้ความเข้าใจทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ทักษะความชำนาญเพื่อเตรียมพร้อมที่จะก้าวออกไปตอบสนอง ความต้องการตลาดแรงงานในสาขาวิชาชีพด้านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และภาพยนตร์ ซึ่งทางภาควิชาได้แบ่งวิชาเอกออกเป็น 2 สาขา คือ

5.1 วิชาเอกเลือกวิทยุกระจายเสียง/วิทยุโทรทัศน์ จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับกระบวนการผลิตรายการในรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่ขั้นพื้นฐานไปจนถึงระดับสูง รวมถึงการเขียนบท การกำกับการ การตัดต่อ ลำดับภาพ เทคนิคการจัดแสง สี เสียง การจัดฉาก และเทคนิคการผลิตอื่นๆ

5.2 วิชาเอกเลือกภาพยนตร์ จะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการกำเนิดภาพยนตร์ลักษณะต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นในแง่มุมมองของการศึกษา การสร้างงานในเชิงของการนำเสนอความคิด การใช้ความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกทางสุนทรียภาพ การสะท้อนลักษณะของวัฒนธรรม และสังคม การผลิตภาพยนตร์ขั้นพื้นฐาน (ภาควิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2003, <http://com-art.bu.ac.th/history.htm>)

การเรียนการสอนในภาควิชาวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้คือ

1. จำนวนหน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต
2. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย
  - 2.1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีทั้งหมด 33 หน่วยกิต
  - 2.2 หมวดวิชาเฉพาะมีทั้งหมด 96 หน่วยกิต

กลุ่มวิชาบังคับนอกสาขา	15 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาบังคับในสาขา	21 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาเอก-บังคับ	30 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาเอก-เลือก	15 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาโท	15 หน่วยกิต

(นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้จาก กลุ่มวิชาที่ภาควิชาอื่นของคณะกำหนดให้เป็นวิชาโท, ภาควิชาที่มีวิชาเอกเลือกสองสาขา นักศึกษาที่เรียนเอกเลือกสาขาหนึ่ง สามารถเลือกเรียนอีกสาขาหนึ่งเป็นวิชาโทได้ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี และกลุ่มวิชาของคณะอื่นที่คณะนิเทศศาสตร์ อนุมัติให้เป็นวิชาโท)

2.3 หมวดวิชาเลือกเสรี

9 หน่วยกิต

(วิชาเลือกเสรีในคณะได้แก่รายวิชาที่ได้รับอนุมัติให้เป็นวิชาเลือกได้)

(http://com-art.bu.ac.th/br/br_curriculum2.html)

2. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ก่อตั้งครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2483ที่สำนักงานหอการค้าไทย ตึกพาณิชย์ภัณฑ์ ถนนศรีอยุธยา สนามเสือป่า ในชื่อ วิทยาลัยการค้า เปิดรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้น ม.6 และมีหลักสูตรการศึกษา 6 เดือนและ 2 ปี มีนักศึกษาประมาณ 300 คน หลักสูตรของวิทยาลัยในสมัยนั้น นับว่าทันสมัยอย่างยิ่งเพราะดำเนินตามหลักสูตรของหอการค้าแห่งกรุงลอนดอน อย่างไรก็ตามวิทยาลัยเปิดสอนได้เพียง 1 ปี ก็ต้องปิดตัวลง เนื่องจากเกิดสงครามมหาเอเซียบูรพาและรัฐต้องการใช้สถานที่เป็นที่ตั้งสำนักงานประสานงานระหว่างไทยกับญี่ปุ่น วิทยาลัยการค้าปิดไปร่วม 22 ปี กรรมการหอการค้าไทยทุกสมัยได้พยายามเป็นลำดับที่จะรื้อฟื้นวิทยาลัยขึ้นใหม่ จนกระทั่งปี พ.ศ.2506 คณะกรรมการหอการค้าไทยก็ประสบผลสำเร็จในการเปิดวิทยาลัยอีกครั้งในชื่อ “วิทยาลัยการค้า” เช่นเดิมแต่ได้ย้ายอาคารที่ตั้งมาอยู่ที่ทำการของหอการค้าไทย เลขที่ 150 ถนนราชบพิธ เปิดรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีหลักสูตรการศึกษา 3 ปี ผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับประกาศนียบัตรการค้าชั้นสูง การเปิดสอนของวิทยาลัยการค้าครั้งนี้ อยู่ภายใต้การควบคุมของพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น วิทยาลัยการพาณิชย์ ในปี พ.ศ. 2508 และเปลี่ยนกลับเป็นวิทยาลัยการค้า อีกครั้งในปี พ.ศ. 2516 ก่อนจะยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยในปี พ.ศ.2527 จนถึงปัจจุบัน (<http://th.wikipedia.org/wiki/>)

คณะนิเทศศาสตร์ได้รับอนุมัติหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2533 โดยเปิดสอนในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งภาคปกติและภาคค่ำตามลำดับคือ

ปีการศึกษา 2533 เปิดสอนสาขาวิชาวารสารศาสตร์ สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ และสาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ ภาคปกติ

ปีการศึกษา 2538 เปิดสอน สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ภาคค่ำ

ปีการศึกษา 2539 เปิดสอน สาขาวิชาการโฆษณา ภาคปกติ

ปีการศึกษา 2541 เปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชานิเทศศาสตร์การตลาด

ปีการศึกษา 2547 เปิดสอน หลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวารสารศาสตร์ ภาคค่ำ

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพนิเทศศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านทักษะการสื่อสาร การบริหาร การจัดการ ที่

สอดคล้องกับธุรกิจและเศรษฐกิจ รวมทั้งเน้นให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ในวิทยาการแขนงต่างๆ ที่เอื้อต่อการประกอบวิชาชีพ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนปลูกฝังจริยธรรม จรรยาบรรณ และความรับผิดชอบต่อวิชาชีพและสังคม

ระบบการศึกษา

เป็นระบบทวิภาค 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ คือ ภาคต้นและภาคปลาย และอาจมีภาคฤดูร้อนต่อจากภาคปลายอีกหนึ่งภาคก็ได้ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ ภาคฤดูร้อนมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ และจัดให้มีชั่วโมงการศึกษาในแต่ละวิชารวมกันทั้งหมดเท่ากับการศึกษาในภาคปกติ

ระยะเวลาการศึกษา

ภาคปกติ นักศึกษาจะต้องศึกษามีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 8 ภาคการศึกษาปกติ (4 ปี) และอย่างมากไม่เกิน 16 ภาคการศึกษา และต้องเรียนครบตามหลักสูตร

ภาคค่ำ นักศึกษาจะต้องศึกษามีกำหนดระยะเวลาไม่น้อยกว่า 8 ภาคการศึกษาปกติ และ 4 ภาคการศึกษาฤดูร้อน และต้องเรียนครบตามหลักสูตร

คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เปิดทำการสอนทั้งหมด 4 สาขา คือ สาขาวารสารศาสตร์ สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ สาขาการประชาสัมพันธ์ และสาขาการโฆษณา

สาขาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์จะมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจในสื่อมวลชน โดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนมีทักษะ ความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ โดยสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ (<http://www.utcc.ac.th/faculties/commarts/about/content1.html>)

การเรียนการสอนในภาควิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สามารถสรุปได้ดังนี้คือ

1. จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 138 หน่วยกิต
2. โครงสร้างหลักสูตร

-หมวดวิชาความรู้พื้นฐานทั่วไป

หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป จำนวน 30 หน่วยกิต ประกอบด้วย

กลุ่มวิชาภาษา	15 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	3 หน่วยกิต
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	3 หน่วยกิต
กลุ่มวิชาพัฒนาคุณภาพชีวิต	3 หน่วยกิต

ยุคแรก 2529-2535 ถือเป็นช่วงบุกเบิก ซึ่งเศรษฐกิจในช่วงนั้นดีมาก นิเทศศาสตร์กำลังเป็นที่นิยม แต่มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนอาจารย์ซึ่งเกิดกับทุกมหาวิทยาลัยในขณะนั้น

ยุคที่สอง 2536 – 2540 เป็นยุคฟองสบู่ อีกทั้งผ่านช่วงล้มลุกคลุกคลานมาแล้ว เป็นช่วงที่ปลูกปั้นคุณภาพ จึงให้ความสำคัญกับมาตรฐานการเรียนการสอน การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมและรองรับกับความต้องการ ณ ขณะนั้น และในอนาคต โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการมีทั้งห้องปฏิบัติการวิทยุและโทรทัศน์ ห้องปฏิบัติการหนังสือพิมพ์ ตลอดจนห้องปฏิบัติการล้างอัดรูป ซึ่งได้มาตรฐานจนได้รับคำชมเชยจากกรรมการของทบวงมหาวิทยาลัยว่าห้องปฏิบัติการของคณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตนั้นดีมาก

ยุคที่สาม คือ พ.ศ.2541 – 2547 เป็นช่วงของการพัฒนาและขยายตัว เน้นการเรียนการสอนในเชิงปฏิบัติการมากขึ้น มีการปรับปรุงและเพิ่มห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและใหญ่กว่าเดิม เพื่อรองรับปริมาณนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น และเปิดให้สถานศึกษาต่างๆ เข้าเยี่ยมชม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสม นอกจากนั้นยังเน้นการพัฒนาบุคลากรทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ โดยส่งไปอบรมและศึกษาต่อทั้งในและต่างประเทศ

ยุคปัจจุบัน คือ พ.ศ. 2548-2549 เป็นยุคของการพัฒนาสาขาใหม่ๆ มีการสอนด้านศิลปการแสดงซึ่งต่อมาแยกเป็นภาควิชาการแสดงประยุกต์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์ เพื่อช่วยกันพัฒนาภาควิชาภาพยนตร์ และมีคณาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศมาร่วมสอนเป็นจำนวนมาก

ปัจจุบันคณะนิเทศศาสตร์เปิดการเรียนการสอนทั้งภาคปกติและภาคค่ำใน 5 สาขาวิชาคือ

1. สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ มุ่งสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และสื่อสารการแสดง มีการฝึกการจัดรายการ การเป็นพิธีกรในรายการทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การวิเคราะห์วิจัยสื่อสารมวลชน การวางแผนและประเมินผลสื่อสารมวลชน การกำกับการแสดง การติดต่อ การเขียนบท การเขียนข่าว การสื่อข่าว การจัดฉาก จัดแสงและเสียง รวมทั้งศิลปะการแสดง โดยมีการฝึกในห้องปฏิบัติการทางสื่อสารมวลชน ด้วยระบบคอมพิวเตอร์
2. สาขาวิชาการโฆษณา มุ่งสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านโฆษณาสมัยใหม่ โดยเน้นกระบวนการการผลิตงานโฆษณาที่สมบูรณ์แบบเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ผู้บริโภค วิเคราะห์ตลาด การวางแผนรณรงค์โฆษณา การคิดงานสร้างสรรค์โฆษณา การวางแผนสื่อการผลิต การประเมินผลการโฆษณาสินค้า บริการองค์กรและสถาบัน มีการฝึกใช้คอมพิวเตอร์กราฟฟิก ฝึกการนำเสนองานโฆษณาด้วยคอมพิวเตอร์และสื่อที่ทันสมัย ฝึกการปฏิบัติการโฆษณาทางวิทยุโทรทัศน์ และ ฝึกปฏิบัติงานจริงในองค์กรโฆษณา

3. สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ มุ่งสอนให้นักศึกษามีความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และมีทัศนคติที่ดีต่องานประชาสัมพันธ์ยุคใหม่ นักศึกษาได้รับความรู้ทั้งหลักทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเน้นการประชาสัมพันธ์เชิงบูรณาการ ฝึกให้มีความสามารถในการหาข้อมูล วางแผน สื่อสาร การประเมินผล ศึกษาหลักจริยธรรม หลักการจูงใจ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย การผลิต และการใช้สื่อทุกรูปแบบ การนำเสนอ ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมต่างๆ อย่างครบถ้วน มีการสอนและฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีของนักประชาสัมพันธ์มืออาชีพให้พร้อมที่จะก้าวสู่วิชาชีพนักประชาสัมพันธ์
4. สาขาวิชาการสื่อสารการตลาด มุ่งสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และทักษะในการวิเคราะห์ การวางแผน และการบริหาร การสื่อสารการตลาดเชิงบูรณาการ ทั้งนี้เพื่อถ่ายทอดแนวความคิดเกี่ยวกับสินค้าและบริการ โดยใช้เครื่องมือต่างๆ ในรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งการโฆษณา การส่งเสริมการขาย การขาย โดยพนักงาน ประชาสัมพันธ์ การตลาดทางตรงอย่างผสมกลมกลืน และมีประสิทธิภาพ
5. สาขาวิชาวารสารศาสตร์ มุ่งสอนวิชาการวารสารศาสตร์และสิ่งพิมพ์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เน้นให้นักศึกษามีความรู้ความชำนาญในการรายงานข่าว เขียนข่าว บทความสารคดี การถ่ายภาพ การบรรณาธิการ การออกแบบจัดหน้าหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ตลอดจนการเรียนรู้กฎหมายและฝึกฝนจริยธรรมสำหรับนักวารสารศาสตร์

นักศึกษาได้ฝึกการออกแบบและผลิตงานหนังสือพิมพ์ “บัณฑิตย์โพสต์” ซึ่งจะมีบริษัท บีซีเอ็มเป็นสถานที่ให้นักศึกษาทำงานจริงมีเทคโนโลยีการพิมพ์ที่ทันสมัย

การพัฒนาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ช่วงคือ

1. หลักสูตรในช่วงปี พ.ศ. 2532 – พ.ศ. 2535 หลักสูตรนิเทศศาสตร์ ดำเนินการเปิดสอนสาขาวิชาคือสาขาวิชานิเทศศาสตร์ธุรกิจ มีแขนงวิชา 3 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา แขนงวิชาการสื่อสารการตลาด และ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน มีแขนงวิชา 1 แขนงวิชาคือ แขนงวิชาการสื่อสารมวลชน การจัดการเรียนการสอนมีทั้งภาคปกติและภาคค่ำ

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบไปด้วย

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป	32 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	8 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา	12 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน	105 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาแกน	60 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาอาชีพ	30 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาอาชีพเลือก	15 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	3 หน่วยกิต

ผู้ที่เรียนคณะนิเทศศาสตร์จะเรียนเหมือนกันหมดทุกหมวดวิชา ยกเว้นหมวดวิชาแกนจะแตกต่างกันตามสาขาของแต่ละคน

จากการศึกษาหลักสูตร พบว่า กลุ่มวิชาชีพนั้นจะมีความสำคัญในการกำหนดการเรียนการสอนในสาขาสื่อสารมวลชน กลุ่มวิชาชีพดังกล่าวจะมีรายวิชาดังต่อไปนี้ คือ

รายวิชา	หน่วยกิต
ทฤษฎีการสื่อสารมวลชนและการประยุกต์	3
การข่าวและบรรณาธิการ	3
หลักการบริหารงานสื่อสารมวลชน	3
การวางแผนงานสื่อสารมวลชน	3
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง	3
การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์	3
การผลิตรายการโทรทัศน์	3
การวิจัยสื่อมวลชน	3
การสัมมนาการสื่อสารมวลชน	3
การฝึกงานภายนอก	3

หลักสูตรวิชาโท นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์สามารถเลือกเรียนวิชาโท ในคณะอื่นๆ ได้ โดยจะต้องเลือกเรียนรายวิชาโทที่คณะนั้นๆ กำหนดรายวิชาและหน่วยกิตสะสมอย่างต่ำไว้

นอกจากนี้ คณะนิเทศศาสตร์ได้จัดวิชาทางด้านนิเทศศาสตร์จำนวน 21 หน่วยกิตสำหรับนักศึกษาจากคณะอื่นๆ ให้เข้ามาเรียนเพื่อเป็นหลักสูตรวิชาโท (Minor Program)

2. หลักสูตรในช่วงปี พ.ศ. 2536 – พ.ศ. 2540 หลักสูตรนิเทศศาสตร์ ยังคงดำเนินการเปิดสอน เช่นเดิมคือสาขาวิชา นิเทศศาสตร์ธุรกิจ มีแขนงวิชา 3 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ แขนงวิชาการโฆษณา แขนงวิชาการสื่อสารการตลาด และ สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน มีแขนงวิชา 1 แขนงวิชา คือ แขนงวิชาการสื่อสารมวลชน การจัดการเรียนการสอนมีทั้งภาคปกติและภาคค่ำ

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบไปด้วย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	32 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	8 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษาศาสตร์	12 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	105 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาแกน	60 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอกบังคับ	30 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอกเลือกหรือวิชาโท	15 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	3 หน่วยกิต

วิชาเลือกเสรีสามารถเลือกเรียนจากรายวิชาที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ซึ่งไม่ใช่วิชาศึกษาทั่วไปและคณะอนุมัติให้เป็นวิชาเลือกเสรีได้

ผู้ที่เรียนคณะนิเทศศาสตร์จะเรียนเหมือนกันหมดทุกหมวดวิชา ยกเว้นกลุ่มวิชาเอกบังคับจะแตกต่างกันตามสาขาของแต่ละคน

จากการศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ พบว่ากลุ่มวิชาเอกบังคับ (เดิมเป็นกลุ่มวิชาชีพ) มีความสำคัญในการกำหนดลักษณะการเรียนการสอนของสาขาการสื่อสารมวลชน ซึ่งกลุ่มวิชาชีพดังกล่าวมีรายวิชาดังต่อไปนี้ คือ

รายวิชา	หน่วยกิต
หลักการบริหารและการวางแผนงานสื่อสารมวลชน	3
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง	3
การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์	3
การวิจัยสื่อมวลชน	3
การสัมมนาการสื่อสารมวลชน	3
หลักการสื่อข่าวและการเขียนข่าว	3
การบรรณาธิกรณ์ข่าว	3
การผลิตรายการ โทรทัศน์ขึ้นต้น	3
การผลิตรายการ โทรทัศน์ขึ้นสูง	3
การฝึกงานภายนอกหรือสารนิพนธ์	3

3.หลักสูตรในช่วงปี พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2545 ในปี 2541 ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ คณะนิเทศศาสตร์ ได้ปรับแขนงวิชาต่างๆ เป็นสาขาวิชาขึ้น กล่าวคือ

แขนงวิชาการประชาสัมพันธ์ เปลี่ยนเป็น สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์

แขนงวิชาการโฆษณา เปลี่ยนเป็น สาขาวิชาการโฆษณา

แขนงวิชาการสื่อสารการตลาด เปลี่ยนเป็น สาขาวิชาการสื่อสารการตลาด

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน เปลี่ยนเป็น สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์

นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มอีกสาขาวิชาหนึ่งได้แก่ สาขาวิชาวารสารศาสตร์ จึงถือได้ว่าสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ได้เปลี่ยนแนวการสอนที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น ซึ่งแต่เดิมเน้นการสอนทุกสื่อทั้งวิทยุโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ได้เน้นเฉพาะการศึกษาในศาสตร์ด้านวิทยุและโทรทัศน์ โดยมีการขยายห้องปฏิบัติการทางวิทยุโทรทัศน์ที่ทันสมัย เพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และเมื่อมีสาขาวิชาวารสารศาสตร์เกิดขึ้นก็ได้จัดทำหนังสือพิมพ์ของมหาวิทยาลัยได้แก่หนังสือพิมพ์บัณฑิตย์โพสต์อย่างเต็มรูปแบบมากขึ้น โดยมีอาจารย์พงษ์ศักดิ์ พิชัยวิเชียร เป็นผู้บริหารสาขาวิชาในระยะเริ่มแรก และ มีการจัดตั้งบริษัทจำลองขึ้นเพื่อฝึกออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ บริษัท บีซีเอ็ม

หลักสูตรนิเทศศาสตร์ในช่วงนี้ พอสรุปภาพรวมได้ดังต่อไปนี้คือ

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า	140 หน่วยกิต
โครงสร้างหลักสูตร ประกอบไปด้วย	
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	32 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	8 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา	12 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	105 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาแกน	48 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอกบังคับ	42 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเลือกหรือวิชาโท	15 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	3 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ พบว่ากลุ่มวิชาเอกบังคับ มีความสำคัญในการกำหนดลักษณะการเรียนการสอนของสาขาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ซึ่งกลุ่มวิชาเอกบังคับดังกล่าวมีรายวิชาดังต่อไปนี้ คือ

รายวิชา	หน่วยกิต
การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ	3
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงขั้นต้น	3
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงขั้นสูง	3
การวิเคราะห์ผู้รับสารวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3

การเขียนข่าวและการรายงานข่าวทางวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์	3
คอมพิวเตอร์กราฟฟิคสำหรับงานโทรทัศน์	3
การเขียนบทรายการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
การผลิตรายการโทรทัศน์ขั้นต้น	3
การผลิตรายการโทรทัศน์ขั้นสูง	3
การบรรณาธิการข่าววิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
หลักการบริหารและการวางแผนงานวิทยุกระจายเสียงและ โทรทัศน์	3
การวิจัยวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
การสัมมนาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
การฝึกงานภายนอกหรือสารนิพนธ์ (วิทยุกระจายเสียงและ โทรทัศน์)	3

4. หลักสูตรในช่วงปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2549 หลักสูตรช่วงนี้มีการปรับเปลี่ยนที่สำคัญคือ
เพิ่มโครงการสหกิจศึกษา (Co-operative Education) ขึ้น โดยนักศึกษาในภาคการศึกษาสุดท้ายที่
ศึกษาวิชาต่างๆ จนครบหลักสูตร โดยมีวิชาคงเหลือรวมวิชาฝึกงานไม่เกิน 6 หน่วยกิต และมีแต้ม
เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.5 รวมทั้งมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด สามารถเลือกโครงการสหกิจศึกษา ซึ่ง
เป็นการเข้าทำงานในฐานะพนักงานชั่วคราวในสถานประกอบการในงานที่เกี่ยวข้องตามสาขาที่เรียน
ตามที่ได้ตกลงหรือกำหนดไว้ พร้อมทั้งทำรายงานตามที่ได้รับมอบหมาย โดยจะต้องเข้าทำงานใน
สถานประกอบการไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์

หลักสูตรนิเทศศาสตร์ในช่วงนี้ พอสรุปภาพรวมได้ดังต่อไปนี้คือ	
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร รวม	141 หน่วยกิต
โครงสร้างหลักสูตร ประกอบไปด้วย	
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	4 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	6 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาสนับสนุน	4 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาภาษา	10 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	105 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาแกน	48 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชาเอกบังคับ	42 หน่วยกิต

- กลุ่มวิชาเลือกหรือวิชาโท

15 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

6 หน่วยกิต

จากการศึกษาหลักสูตรนิเทศศาสตร์ พบว่ากลุ่มวิชาเอกบังคับ มีความสำคัญในการกำหนด ลักษณะการเรียนการสอนของสาขาวิทยุกระจายเสียงและ โทรทัศน์ ซึ่งกลุ่มวิชาเอกบังคับดังกล่าวมี รายวิชาดังต่อไปนี้ คือ

รายวิชา	หน่วยกิต
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงขั้นต้น	3
การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงขั้นสูง	3
การเขียนข่าวและการรายงานข่าวทางวิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์	3
คอมพิวเตอร์กราฟฟิคสำหรับงานโทรทัศน์	3
การเขียนบทรายการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
การผลิตรายการโทรทัศน์ขั้นต้น	3
การผลิตรายการโทรทัศน์ขั้นสูง	3
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน	3
ผู้ประกาศและพิธีกรในการดำเนินรายการ	3
การบรรณาธิการข่าววิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
หลักการบริหารและการวางแผนงานวิทยุกระจายเสียงและ โทรทัศน์	3
การวิจัยวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
การสัมมนาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	3
การฝึกงานภายนอกหรือสาร์นิพนธ์ (วิทยุกระจายเสียงและ โทรทัศน์)	3
* โครงการสหกิจศึกษา	6

นักศึกษาที่ร่วมโครงการสหกิจศึกษา นั้นไม่ต้องลงทะเบียนเรียนวิชาการสัมมนาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์และวิชาการฝึกงานภายนอก หรือสาร์นิพนธ์ (วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์)

2. ลักษณะสำคัญของพัฒนาการหลักสูตรวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต

พัฒนาการหลักสูตรวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์มีลักษณะเด่นที่สำคัญดังต่อไปนี้คือ

1. ความคงที่ ในด้านโครงสร้างหลักสูตร การเรียนในสาขาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์จะมีโครงสร้างหลักสูตรเช่นเดียวกับสาขาวิชาอื่นๆ โดยโครงสร้างหลักสูตรจะมีการแบ่งหมวดวิชาหลักๆ เหมือนๆ กันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้แก่

1.1 หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทุกคนจะเรียนร่วมกัน โดยขึ้นอยู่กับรายวิชาที่นักศึกษาเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของแต่ละคน การสอนจะสอนโดยอาจารย์ที่สังกัดคณะอื่นๆ การแบ่งหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป จะประกอบด้วย กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ และกลุ่มวิชาภาษา

1.2 หมวดวิชาเฉพาะ เป็นวิชาที่ทางคณะนิเทศศาสตร์จะจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักศึกษา โดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาแกน กลุ่มวิชาเอกบังคับ และกลุ่มวิชาเอกเลือก กลุ่มวิชาแกนนั้น นักศึกษาในคณะนิเทศศาสตร์ จะเรียนร่วมกันทุกสาขาวิชา ส่วนวิชาเอกบังคับแต่ละสาขาวิชาจะจัดให้นักศึกษาที่สังกัดในสาขาวิชาต่างๆ ได้เรียนวิชาเฉพาะสาขา และวิชาเอกเลือก ซึ่งเป็นการรวมวิชาของสาขาต่างๆ ไว้ เพื่อให้ นักศึกษาทุกสาขาวิชาสามารถเลือกเรียนได้ วิชาเอกเลือกนั้นถือว่าเป็นวิชาโทของนักศึกษาได้ เพราะนักศึกษาสามารถเรียนข้ามสาขาในวิชาเอกเลือกทำให้ได้ความรู้ของสาขาอื่นๆ ประกอบไปด้วย

1.3 หมวดวิชาเลือกเสรี นักศึกษาจะสามารถเลือกเรียนวิชาต่างคณะได้ตามที่คณะต่างๆ เปิดสอน ในอดีตนั้น นักศึกษาเรียนวิชาเลือกเสรีจำนวน 3 หน่วยกิต (1วิชา) แต่ในปัจจุบัน เรียนได้ถึง 6 หน่วยกิต (2 วิชา)

2. ความเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ที่สำคัญมี 3 ลักษณะคือ

2.1 การเปลี่ยนชื่อสาขาวิชา มีการเปลี่ยนแปลงจากสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน เป็นสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ ในปี พ.ศ. 2541

2.2 การเพิ่มรายวิชาและหน่วยกิต

2.2.1 การเพิ่มรายวิชา การเพิ่มรายวิชาในสาขาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์นั้น จะเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการแยกสาขาวิชาเป็น 5 สาขาวิชา ในช่วงปี พ.ศ. 2541-2545 โดยจะมีการเพิ่มในวิชาเอกบังคับ ได้แก่ การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ การวิเคราะห์ผู้รับสารวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ คอมพิวเตอร์กราฟฟิคสำหรับงานโทรทัศน์ และแยกการผลิตรายการโทรทัศน์ เป็นการผลิตรายการโทรทัศน์ขั้นต้นและขั้นสูง รวมทั้งการผลิตรายการวิทยุก็แยกเป็นการผลิตรายการวิทยุขั้นต้นและขั้นสูง ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2546 -2549 ได้มีการเพิ่มวิชาอีก 2 วิชาคือ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมวลชน และผู้ประกาศและพิธีกรในการดำเนินรายการการเพิ่มรายวิชาในหลักสูตรปัจจุบันที่สำคัญยิ่งคือการเปิดโครงการสหกิจศึกษาให้กับนักศึกษา แทนการเรียนวิชาการสัมมนาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์และ การฝึกงานภายนอกหรือสาร์นิพนธ์ (วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์) เพราะ

เป็นการฝึกวิชาชีพให้นักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาได้ และนักศึกษาสามารถสมัครทำงานในหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการหลังจากสำเร็จการศึกษาได้

2.2.2 การเพิ่มหน่วยกิต ตั้งแต่ปี พ.ศ.2532 -2545 หน่วยกิตตลอดหลักสูตรนั้น เป็น 140 หน่วยกิต แต่มีการเปลี่ยนแปลงเป็น 141 หน่วยกิตในหลักสูตรช่วงปี พ.ศ. 2546-2549

สำหรับหน่วยกิตของวิชาเอกบังคับในสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงนั้น จะมีการเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ ในช่วงปี พ.ศ. 2532 -2540 กลุ่มวิชาเอกบังคับ (วิชาอาชีพ เดิม) มีทั้งหมด 30 หน่วยกิต ในช่วงปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นไป กลุ่มวิชาเอกบังคับ มีเพิ่มขึ้นเป็น 42 หน่วยกิต

2.3 การลดรายวิชา ในสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์มีการตัดรายวิชาเอกบังคับออกเพียง 3 รายวิชา ตั้งแต่เริ่มเปิดหลักสูตร ทั้งนี้ รายวิชาดังกล่าวเป็นรายวิชาทั่วไป และเป็นรายวิชาที่สังกัดสาขาวิชาอื่นได้ เช่นวิชาทฤษฎีการสื่อสารมวลชนและการประยุกต์ การสื่อสารเพื่อโน้มน้าวใจ เพื่อนำวิชาดังกล่าวไปปรับเปลี่ยนและใช้เป็นวิชาแกน ส่วนวิชาการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์นั้นได้มีการตัดรายวิชานี้ออกจากสาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ในหลักสูตร ปีพ.ศ.2541 ปัจจุบัน เพราะเป็นช่วงที่มีการเปิดสาขาวิชาวารสารศาสตร์ จึงย้ายไปเป็นวิชาของสาขาใหม่